

1817

nerała), w następstwie czego generał podał się do dymisji. Zwolnienie z wojska z prawem noszenia munduru otrzymał 28 X 1818 r. Zatarę i dymisję polskie społeczeństwo uzna za wynikające z pobudek patriotycznych, co rozstawi imię generała.

11 III. Powołanie przez Aleksandra I Królewskiego Korpusu Górniczego.

13 VII. Rozporządzenie Aleksandra I o utworzeniu na Litwie oddzielnej formacji wojskowej, tzw. Korpusu Litewskiego, pod dowództwem ks. Konstantego, wodza armii Królestwa Polskiego. Umundurowanie korpusu wzorowane było na armii Królestwa Polskiego, na sztandarach znajdował się znak Po-

Michał Stachowicz, *Dożynki*

nej szlachty lub inteligencji chłopskiego pochodzenia. Nazywano ich „burzycielami”. Pisali też supliki, zbierali składki i prowadzili sprawy sądowe. Takim „burzycielem” był Kazimierz Deczyński, syn chłopski, nauczyciel ze wsi Brodnia w Sieradzkim. Był autorem pamiętnika, który poświęcił Leonowi Kruczkowskiemu za kanwę powieści *Kordian i Cham* (1932 r.).

Większe zmiany niż w rolnictwie dokonały się w przemyśle, handlu, komunikacji i finansach Królestwa. Przeobrażeniom w tych dziedzinach sprzyjała stabilizacja gospodarcza oraz opieka rządowa. Najbardziej zasłużonym człowiekiem w dziedzinie rozbudowy przemysłu w Królestwie był książe Ksawery Drucki-Lubecki, piastujący od 1821 r. urząd ministra skarbu.

Bardzo ważny dla kraju był przemysł włókienniczy, który do tej pory istniał w formie małych warsztatów rozproszonych po wsiach i miasteczkach. Przemysł ten zaczął teraz rozwijać się głównie w okręgu łódzkim, zaliczanym do woj. kaliskiego

i zachodniej części mazowieckiego. Liczba ludności Łodzi w latach 1815 – 1830 wzrosła z 331 mieszkańców do prawie 5000. Ważnymi ośrodkami tego okręgu były też: Zgierz (sukiennictwo), Zduńska Wola, Pabianice, Aleksandrów (tkactwo bawełniane). Rząd udzielał pożyczek przybywającym do Królestwa z zaboru pruskiego, Saksonii i Nadrenii fachowcom i robotnikom, dawał im grunty pod budowę domów, zwalniał na kilka lat od podatków. Dzięki staraniom ks. Lubeckiego Królestwo uzyskało w 1822 r. niezwykle korzystną taryfę celną do handlu z Rosją. Cło wywozowe od fabrykatów wytworzonych w Królestwie wynosiło tylko 3%, a tranzyt przez Rosję do Chin miał być wolny od opłaty celnej. Jednocześnie utrudniono wwóz towarów włókienniczych z Prus i Austrii do Królestwa, podnosząc cło do 40%, a od wyrobów bawełnianych nawet do 100%. Królestwo chronione skutecznie od zachodu, uzyskało dla swoich wyrobów obszerne rynki zbytu w Rosji i dalej – na Dalekim Wschodzie.

Ważnymi gałęziami przemysłu rozwijanymi w Królestwie Polskim były górnictwo i hutnictwo w zagłębiach: Staropolskim (między Kielcami a Sandomierzem) i Dąbrowskim. Ponieważ eksploatacja górnicza opierała się na prawie właściciela ziemi do kopalni, część zakładów była w rękach prywatnych. Decydujące znaczenie w produkcji górnico-hutniczej miały jednak zakłady rządowe. W 1816 r. utworzona została Główna Dyrekcja Górnicza z siedzibą w Kielcach, będąca częścią składową Wydziału Przemysłu i Kunsztów Komisji Spraw Wewnętrznych. Komisją tą kierował Stanisław Staszic, który wiele energii poświęcił na ożywienie i unowocześnienie zakładów przemysłowych

Akcia Towarzystwa Wyróbów Zbożowych wartości 100 złp, wydana w Warszawie 1 lipca 1825 r.

goni. Od 1819 r. ks. Konstanty uzyskał też od Aleksandra I zwierzchność nad administracją państwową tzw. Ziemi Zabrzanych (zagarniętych przez Rosję w I, II i III rozbiórce). Posunięcia te wzbudzały nadzieję, że Aleksander dotrzyma obietnic i przyłączy Ziemię Zabraną do Królestwa Polskiego.

1 X. Powstaje Towarzystwo Filomatów założone przez 6 studentów